

LÆRERVEJLEDNING MELLETRIN

Dette undervisningsmateriale handler om tolerance mellem mennesker. Med afsæt i 400 år med jødisk liv i Danmark giver materialet mulighed for at tilrettelægge forløb på en, to eller tre lektioner i klassen om det danske samfunds tolerance og intolerance overfor jøder og andre minoriteter. Vi sætter fokus på, hvad indvandring har betydet for Danmark, både når vi som land selv har inviteret og når indvandringen er sket som led i større internationale begivenheder.

Bag undervisningsmaterialet står Jødisk Informationscenter, Dansk Jødisk Museum og Det Jødiske Samfund i Danmark. Materialet er finansieret af A.P. Møller Fonden som en del af fejringen af, at det i 2022 er 400 år siden, at den danske kong Christian 4. for første gang gav jøder lov til at opholde sig i Danmark.

To temaer

Du kan bruge temaerne uafhængigt af hinanden. Du kan benytte dem på én enkelt lektion eller som et samlet forløb med flere lektioner. Materialet har fokus på refleksion hos eleverne, og undervisningen kan foregå i grupper eller med klassen samlet. Tolerance og minoriteters betydning for Danmark er særligt brugbart i dansk, samfundsfag, kristendomskundskab og historie.

Uanset om du som lærer vælger ét eller to temaer, vil vi anbefale, at du starter med en åben diskussion i klassen, hvor du tager temperaturen på deres viden og meninger om minoriteter, tolerance og det at være dansker på forskellige måder. Det findes et tredje tema, der omhandler Holocaust. Emnet indgår i Folkeskolens nye historie kanon og er målrettet eleverne i udskolingen, men du kan som lærer bedst vurdere, om det vil passe godt ind i din klasse på mellemtrinnet.

Tema 1: Dansk jødisk historie

Første tema indeholder en kort introduktion til de 400 års dansk jødisk historie skrevet af Dansk Jødisk Museum. Herudover er der en 400 års tidslinje, som kan bruges til at forklare de vigtigste milepæle. Du kan også vælge at formidle de 400 års historie gennem enkeltpersoners perspektiv. Til dette har Dansk Jødisk Museum skrevet 9 korte personfortællinger, (personaer) fra den første jøde i Danmark, som er aftegnet i kilderne kaldet Jakob Jøde, der boede i Helsingør, til Chaim Cohn fra København i 1969. Alle ni persona-fortællinger præsenteres på hver deres side, så de er lette at gennemgå på skærmen eller printe til uddeling i klassen. Vi har suppleret personfortællingerne fra historien med to unge jøder fra vores tid: 12-årige Lily og Judith som i et fem minutters interview fortæller om, hvordan det er at være ung jøde i Danmark i dag. Du kan finde Lily og Judiths historier både som video og tekst.

De to unge jøders oplevelser af, hvordan det er at være jødisk minoritet i dagens Danmark vil være et godt afsæt for refleksioner i klassen om tolerance over for minoriteter igennem historien og i dagens Danmark.

LÆRERVEJLEDNING MELLETRIN

Tema 2: Indvandringens betydning for Danmark

Det næste tema består af en kort tekst og to animationsvideoer. Teksten beskriver, hvordan indvandring skaber dynamik i lande. Den ene animationsfilm viser hovedtrækkene i jødisk indvandring og udvandring til Danmark. Den anden film fokuserer på, hvilke store grupper der har indvandret til Danmark gennem de seneste 400 år.

Den første øvelse hedder: Hvilke af disse genstande havde Danmark ikke set uden jødisk indvandring?

Øvelsen kan foregå med hele klassen samlet, eller hvor du deler eleverne op i mindre grupper. Til selve øvelsen skal du printe de 16 genstandskort (vigtigt: både for- og bagside) og lægge dem ud på et bord i klassen med billedsiden opad (genstandene er fx avisen Politiken, filmen Hævnen, en Tuborg, en Kaj Bojesen abe osv.).

Øvelsen går ud på at klassen, eller grupperne, skal diskutere, hvilke genstande de tror, der har en relation til jødisk indvandring, og hvilke der ikke har. Efter noget tid skal eleverne dele kortene i to bunker efter deres respektive bud. Til sidst skal de vende kortene om, hvor de kan finde de rigtige svar. Brug noget tid på at samle op på deres refleksioner.

Det vigtige er naturligvis ikke, om eleverne vælger rigtigt eller forkert, men at eleverne får reflekteret omkring indvandrings betydning for vores kultur. Genstandene tænkes ofte som danske klassikere, men ville kun være til stede grundet indvandring.

Du kan også finde en video, som forklarer historien på de genstan-

de, der har sammenhæng til jødisk indvandring.

Anden øvelser hedder: Om at have sin identitet flere steder fra. Indvandring til Danmark er ofte forbundet med en følelse af både at have en dansk identitet og en identitet derfra, hvor man selv eller ens forfædre er indvandret fra. Typisk spiller kulturen og traditionerne herfra ind. Det at føle sig fra flere steder, er en følelse mange danskere har.

Øvelsen breder identitetsbegrebet ud, og gør det relevant for alle i klassen. Øvelsen forsøger også at arbejde konstruktivt med de fordomme, man kan have overfor personer, der ligner, de kommer særlige steder fra.

Print de fem personkort (vigtigt: både for- og bagside) og læg dem ud på et bord i klassen med billedsiden opad. For hvert kort er der foto af en dansker og tre bud på, hvor fra personen også har sin identitet fra. Vi giver tre svarmuligheder på forsiden. Bliv i klassen enige om et svar og vend så kortet og få personens egen forklaring på, hvor han eller hun føler at have sin identitet fra.

De fem korte identitetshistorier findes også på en video, hvor alle fem ligger efter hinanden. Det er derfor også en mulighed at vise klassen svaret gennem et videoklip, i stedet for at vende kortet og se det rigtige svar.